

Iomdha fear suirghe ag San Mairghréag

[Mac Cionnaith, L. *Dioghlum Dána*, Dublin, 1938, poem 32]

1 Iomdha fear suirghe ag San Mairghréag
a muinntir do mhéaduigh sí;
diallaidh re gach fear dá bhfaghann;
bean fhiadhaigh na n-anam hí.

2 D'éis a héaga is fearr do bhaoghal
an bhean dar cheisd cosg an uilc;
'n-a beathaidh níor bhean re suirghe
bean i ndeachaíd cuimhne a cuirp.

3 Is é as chiontach ris an gcumann
- comhthrom uainn ní fhaghann sí -
an fear le ndiultar a dhéineamh;
bean nach diúltadh éinfhear hí.

4 An lá as chumhain liom mo lochta
ar leas m'anma is ann do bhiath;
is í ar suirghe re San Mairghréag
cuimhne dhamh ar ainmhéad m'fhiach.

5 Grádh tairise do thaobh cumainn
créad an fáth nach fuighe sí?
bean nach tug náire dá naomhthacht
rug báire ar gach aonlocht hí.

6 Ní hiongnadh gomadh í an bhanógh
do bhéaradh d'fhear annsacht lán
bean do ba chuibhdhe mar chéile
[don] fhear suirghe as ghéire grádh.

7 Sealbh na humhlochta ó aois leinibh
go lá an bháis níor beanadh dhí;
do cheangail síoth re méad meanman
díoth go héag nach dearnadh dhí.

8 Bean dá ráinig rogha anma
adhbhar don ainm do rádh ria
a mhéad do mhaith do-ní an néamhann
maith gach ní dhá ndéanann Dia.

9 Dá héis is iomdha 'n-a beathaidh
- gá beag uirthe d'adhbhar gráidh -
cloch líoghmar an anma uasail
míorbhal tharla i gcluasaibh cáigh.

10 A Dhé, ní dheachaidh it aghaidh
gion gur eol dí dul id ghar;
sul do chreid an ógh it ainm-se
mó� do leig thairse [dá] tal.

11 Iúl nochan fhuair ar an gcreideamh
an chéadchuid gur chaith dá ré;
d'éis a baisde do bhaoi a námha
i ngaisde ag mnaoi dhála Dé.

12 Cosg [mo] námhad naisgim uirre
ós í roimhe rug a bhuaidh;
ní théid ar feadh iadhaidh m'fhabhra
fear fiadhaigh an anma uaim.

13 Is móide chuirim i gcomhrádh
an comhrag rer [chaithis] dlús;
buain rem fhurtocht gomadh usa
a dhocracht fuair tu-sa a thús.

14 Ná leig eadrom is m'fhear cogaidh;
do chlaoidhis cheana - trom an clú,
iomchuir a-rís oire m'anma -
dís roimhe re dtarla tú.

15 Don tromdháimh tháinig a hfearn
dá aingeal do b'í do chuid
do choisg tú ar-aon an dá aingeal
taobh rú gomadh daingean duid.

16 Feirrde bean gé do bheadh láidir
lámh carad ag congnamh lé;
níor fhéad námha teacht red threise
tar neart lámha deise Dé.

17 Breith na cloinne is cean [do] mhartra
- móide as deacair déanamh thort -
nach bí do bhean pháirte i bpianaibh
acht feadh sláinte d'iarraidh ort.

18 Ón mhaith do thionnsgain ar dtosach
ní troigh ar gcúl do-chuaidh sí
sealbh na ngrás nó gur ghlac Mairghréag;
slat as nar fhás ainghéag í.

19 Tráigh ar a dtiomsaigtear cnuasach,
crann toraidh nach téid i ndíosg,
bean do luaidheadh fa fhear uile,
bean ler fuagheadh croidhe Críosd.

20 Do bhí ag fear dá fearaibh suirghe
searc don óigh - gá huaisle modh?
iomdha líon do hinnleadh uirre
inghean ríogh dar thruime a thol.

21 An grádh ar dtús thug dom banóigh
brath ar a háille an uair rug
do bhí gá choimhéad 'n-a chroidhe
dí ar roimhéad [a] thoile thug.

22 D'fhior nochar iongnadh a carthain
caol a mala, mín a traigh;
dearna a láimhe acht a lámh oilé
clár do b'ailne snoidhe sain.

23 Ar an mbéal dtana tug féachadh,
an folt cas do-chonnairc uadh;
níor luibhe chabhra dá chridhe
duibhe a habhra is gile a gruadh.

24 Annsacht nar urusa a caitheamh
dá cruth ar dtosach tug sé;
tug grádh dochaithmhe dá deighmhéin
lámh chothaighthe deibhléin Dé.

25 Is moladh ar áilne a haighthe
an inghean nar fhéad do chlódh
a chridhe ar n-a chor ar meisge
ar son dighe eisde d'ól.

26 Breath gion go mbeirthe le a faicsin
ní foláir go bhfuighe sí
grádh gach éinfeadh ar a huaisle;
lán do thréidhibh uaisle hí.

27 Níor labhair ón lá do mhothaigh
leis an maighdin dar mhó a thoil
acht fuighle do bhíodh [dá] mbogadh;
suirghe an ríogh ar hobadh air.

28 [.....]
[.....] ní raibhe a cion
bean nochar bhean as a riaghail
bean ler shearbh a hiarraidh d'fhior.

29 [...] Dia dá dtug masla
a mhian ar gcúl do chuir sé
go roibhe lán [d'fhuath] don inghin;

grádh is [luath] do imdhígh hé.

30 An uair do [agaill] a briathra
do bhí an baoghal ag drud ria
an té [ar ar] tréigeadh a námha
gurbh é a céidfhear dála Dia.

31 An sgiúirse [as teo] dá dtug fulang
ní fríoth lé ó lucht a pian
acht gur ghéire a galar eile
garadh péine reimhe riamh.

32 Fuighleach [dar] fágbhadh 'n-a créachtuibh
an cíogh trom an tráth do sguir
nar thuil a béal chréacht a colla
muir théacht a déar orra d'fhuil.

33 Tugadh pian trom do thaobh fhuachta
an inghean óg nar óg nós
le huisge fhuar dhí fa dheireadh
is í i ngual teineadh ar dtós.

34 [An goradh] gur bhean dá brághaid
an bheatha thall níor thréig sí;
do mhian an bháis do bhaoi ar Mairghréag
nar chlaoi páis dá ainmhéad í.

35 [...]mháil fhoghanta an chinn-se
caraid na hóighe is eadh bhíd;
a maith gur moladh le a námhaid
do thoradh mhaith thánuig tríd

36 Cúig mhíle fear fa chuing creidimh
do chuir an ógh - níor fheidhm díosg;
fuair 'n-a haonar d'ulc an phobail
gur saoradh lucht cogaidh Críosd.

37 [.....] ní dhleisinn
mo dhán molta is mé 'n-a gioll;
sí re n-éag do chuimhne an chumainn
réad suirghe chumaim dá cionn.

38 Mo ghuidhe go ngéabha si-se
is í tuigsin i dtú faoi;
budh anáir fa dheireadh dhamh-sa
deighfhear d'fhagháil masla ón mhnaoi.

39 Do gheall tú a thabhairt dá cairdibh
cur linn fa leigheas ar n-olc;

ní dulta, a rí, tar an riaghail,
gach ní as mholta d'iarraidh ort.

40 Sgaoiltear [... dá sgéalaibh] milse
le méad an ghráidh do-gheibh sí
mian le a fear a n-ól 'n-a n-éindigh;
an ógh ní bean éinfhir í. lomdha.